

Rzeszówi kirándulás

A miskolci lengyelség tagjai, szimpatizánsai a Miskolci Lengyel Önkormányzat szervezésében 2016. július 29-31 között 20 fővel látogatást tettek Galíciában. Kifelé utazva Kassán megtekintettük Márai Sándor Emlékszobáját, majd Vysny Komarnikban a kilátóba mentünk fel. Itt 1944 év végén folytatott hadműveletekkel ismerkedhettünk meg, amikor a szovjet csapatok oldalán, Ludvík Svoboda tábornok irányítása alatt a Duklai hágónál vetették be az első csehszlovák hadtestet. Konyev marsall egy kicsit elszámolta magát a tervezésekor, mert az öt nap helyett ötven napig tartott és közel 60 ezer áldozatot követelt. Ennek a gigászi küzdelemnek állított az utókor a környéken emlékhelyeket, köztük ezt a kilátót is. A határon a lengyel határőrség részéről komoly ellenőrzésen estünk át az akkor zajló Krakkói Katolikus Ifjúsági Találkozó miatt. Ezután Krosno belvárosát és az üvegcentrumot néztük meg, majd este elfoglaltuk szállásunkat Rzeszówban.

Szombaton idegenvezetővel a megyeszékhely történelmi nevezetességeivel, régi belvárosával ismerkedtünk, majd a Fő tér alatti pincerendszert látogattuk meg. A házak alatt lévő pincék összekötésével mintegy 400 méteres földalatti múzeumot alakítottak ki a közelmúltban. Régen ezekben a kereskedők áruikat tárolták, most régészeti és várostörténeti kiállítások vannak benne.

Következő állomásunk Markowában a lengyel zsidómentők múzeumának felkeresése volt. A pár éve átadott modern épületben berendezett interaktív kiállítás nagyon megdöbbentő volt. Érzékeltetésére csak két szám. A II. világháború alatt a nácik több mint egymillió lengyel zsidót semmisítettek meg, a lengyelek nyolc és fél ezer zsidót mentettek meg. Az Ulmów családot feljelentették a Gestapónál, hogy zsidókat rejtegetnek. A kiérkezős pribékek először a zsidókkal végeztek, majd a házaspár és hat gyermeke is erre a sorsra jutott. A gyilkosok mindegyike természetes halállal halt meg!

Délután a Lancuti kastélyba látogattunk. A Lubomirskiak által az 1600-as évek közepén épített, zárt négyszögű, négy sarokbástyás, egykor erődszerű épületkomplexumot szabályos, ötszögű sánc és várárok is védte. A Potockiak a 18. és 19. században az erődítményt francia neobarokk stílusú kastéllyá alakították át, és ezt ma szinte teljesen eredeti formájában és berendezésekkel láthatjuk. Az eredeti bútorok, festmények, szobrok, műgyűjtemények mellett óriási érték a hatalmas angolpark, az orchideákat nevelő pálmaház és a kocsiszín, melyben Lengyelország legnagyobb és legjelentősebb történelmi kocsis gyűjteménye található.

Hazafelé a Sanoki Skanzen néztük meg, melyet 1958-ban létesítettek. Méretét tekintve ez a legnagyobb Lengyelországban. Az Alacsony-Beszkidék, a Bieszczady és a Podkarpacki népi lakóházak, ipari, mezőgazdasági létesítmények és az olajbányászat emlékeit foglalja magába. 1971-ben még csupán 26 objektummal dicsekedhetett, mára már a szentendreai skanzenhez hasonló méretű. Szépen berendezett szerényebb lemk és gazdagabb bojk házak, 1732-ből származó fatemplom, szélmalom és az olajbányászat emlékei láthatók. Itt tapasztaltuk meg a fényűző Lancuti életforma és a Galíciai parasztság életszínvonalá közötti hatalmas különbséget!

Kirándulásunk során Lengyelország egyik szép tájegységével ismerkedhettünk meg. Elhatároztuk, hogy jövőre tovább folytatjuk felfedező körutunkat!

Fekete Dénes

Rzeszówban jártam

Korábban már vettem részt lengyelországi kiránduláson, ugyanis 2014-ben Krakkóba látogatott el egy diákcsoporthoz az Avasiból, akkor a kísérő tanáraink Csiszár Adrienne és Figeczkiné Szabó Mónika tanárnők voltak. A mostani kiránduláson iskolánk tanári karát Csiszár Adrienne tanárnő egymaga képviselte. A két évvel ezelőtti túrától eltérően a szervező most nem az Avasi, hanem Miskolc Megyei Jogú Város Lengyel Nemzetiségi Önkormányzata volt. Az Avasi Gimnáziumból egy diák tarthatott a különböző korcsoportokból érkező és különböző lengyel kapcsolódásokkal rendelkező társasággal. A Magyar-lengyel Barátság Napján iskolámban több évben is előadásokat tartottam és így lehetőségem nyílt a 3 napos utazásra induló csoporttal tartani.

Július 29-én a reggeli órákban indultunk Miskolcra. Már a buszon éreztem, hogy színes és érdekes útitársakhoz van szerencsém. Az első megálló a Felvidék központja, Kassa volt, ahol megtekintettük a Márai Emlékházat, amely sok érdekességgel szolgált nagy írónk életével kapcsolatban.

Kassa után még egy megálló volt Szlovákia területén, de közvetlenül a szlovák-lengyel határvonalon. Felsőkomárnokban (Vyšný Komárnik) egy háborús emlékkiállítás látogattunk meg, amely a 2. világháború idején itt elesett több tízezer katonának állít emléket. A 46 méteres torony helyén már a csata idején is egy megfigyelőtorony állt, most pedig az ellenséges csapatok mozgása helyett a környező erdőségeket, illetve településeket csodálhatja meg az érdeklődő.

Az első napunk jóformán utazással telt, az esti órákban érkeztünk Rzeszów városába, ahol egy három csillagos szállás fogadott minket. A szobák elfoglalása után megvacsoráztunk, és esti városnézésre indultunk. A város középkori központja köré mára egy folyamatosan bővülő modern település épült úgy, hogy a belváros megőrizte műemlék jellegét. Nagyon impozáns látványt nyújtott a főtéren, a Rynek, és szemlátomást a helyiek is szeretik a saját városukat, ugyanis mindenhol emberek nyüzsögtek, iszogattak és kulturáltan szórakoztak.

Az utazás második napján részletesebben megismerkedtünk Rzeszów-val, láttuk a várat és volt szerencsénk lemenni a Rynek alatt tekerő, néhol 3 emelet mélyen fekvő pincerendszerbe, amely korábban a piactéren értékesített áruk tárolása mellett a helyi emberek védelmét szolgáló „bunkerként” is funkcionált.

A városnézés után Markowa-ba mentünk, ahol a második világháború idején zsidó embereket bújtató lengyeleknek állítottak múzeumot. A kiállítás rajtuk kívül is sok érdeklődőt vonzott, és interaktív mivolta különösen érdekessé és megrázóvá tette.

A délutáni program a Łancut-i kastély megtekintése volt, amely eredetileg várnak készült, de egy úri hölgy többé tette annál. Az épületbe belépve a lengyel idegenvezető hölgy azt kérte, hogy húzzunk papucsot a cipőinkre, mert több száz éves padlókon is járni fogunk, ezen eléggé meglepődtem, de a szépen kimunkált parkettákat látva érthetővé vált a papucs fontossága. A kastély hozta a kastélyoktól elvárható standard dolgokat, de ezeken felül a kastély egyik melléképületében található a világ legnagyobb lovaskocsi gyűjteménye, amely megmutatta, hogy a gazdag emberek már évszázadokkal ezelőtt és szerettek kocsikat gyűjteni...

A harmadik, és egyben utolsó napon a Sanok-i skanzenban ismerkedtünk meg a különböző lengyel földön élt és élő nemzetiségek tradicionális épülettípusaival. A néprajzi múzeumból hazafelé vettük az irányt, és este érkeztünk vissza Miskolcra.

Pár nappal a kirándulásunk után visszatekintve csupa pozitív érzés fog el, ez a jó társaságnak és a kedves lengyel embereknek köszönhető, akikről sok tekintetben példát vehet a magyar. Végző konklúzióként kijelentem, hogy nem feltétlen kell nyugatra és délre menni ahhoz, hogy kellemes környezetben nyaraljon az ember, nyugodtan lehet északra is indulni, mert az évszázados barátság még mindig él lengyel és magyar között!

Dudás Levente
az Avasi Gimnázium
végzős diákja